

Nr 11.

Ankom till riksdagens kansli den 21 april 1921 kl. 4 e. m.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 11, i anledning av väckt motion om åvägabringande av en rationell skatteuppbörd.

I en inom första kammaren väckt och till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 145, har herr *Ekman, Carl Gustaf* m. fl., hemställt, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning rörande vilka åtgärder som lämpligen borde vidtagas för åvägabringandet av en rationell skatteuppbörd och för riksdagen snarast möjligt framlägga de förslag, vartill en sådan utredning kunde giva anledning. *Motionen.*

Beträffande motiveringen till denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

En med motionen likalydande motion har inom andra kammaren väckts av herr *Jansson* i Edsbäcken m. fl., vilken motion av kammaren hänvisats till dess femte tillfälliga utskott.

På begäran av andra kammarens femte tillfälliga utskott har svenska stadsförbundet och landskommunernas förbund avgivit yttranden i anledning av den i andra kammaren väckta motionen, vilka yttranden ställts till utskottets förfogande och härtill fogas som bilagor nr:is 1 och 2. *Yttranden.*

Ett av utskottet från postsparbankssakkunniga infordrat yttrande bifogas som bilaga 3.

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 12 saml. 2 avd. 6 häft. (Nr 11.) 1

Utskottet.

Utskottet får anföra följande.

Såväl av motionen som av de inkomna yttrandena framgår, att den fråga motionen avser är av synnerlig betydelse för det allmänna. Genom den statistik, som förebragts av svenska stadsförbundet, har blivit upplyst, att efter uppbördsstämorna erlagt belopp av kommunalskatt i de städer statistiken avser utgör under perioden 1916—1918 10,2 % av debiteringen samt att utestående eller avkortade skatter för samma tid utgjort 3,8 % av debiteringen. Visserligen har det förefallit utskottet förvånande, att statistiken i sistnämnda hänseende kunnat bliva så relativt gynnsam, men det bör framhållas, att statistiken avser en tidsperiod, som i många hänseenden varit att betrakta som en högkonjunktur, under vilken särskilt de stora företagen påförts och haft förmåga att erlägga stora skattebelopp, samt att de små skattebetalarna närmast före högkonjunkturen hade relativt låga inkomster och att de därå belöpande skatterna fördenskull varit lättare att erlägga än eljest. Utskottet håller före, att under nu rådande och sannolikt förestående depressionstider med sjunkande inkomster ett lika gott resultat knappast kan vara att förvänta, utan att förhållandena snarare torde komma att gestalta sig i motsatt ordning mot vad som nyss anförts om de goda tiderna. De anförda siffrorna avse endast kommunalskatterna, men förhållandena torde i fråga om kronoutskylderna icke vara väsentligt olika, och det bör med skärpa framhållas, att statens och kommunernas in-tressen i denna fråga sammanfalla på ett sätt, som motiverar ett intimt samarbete.

Skatterestantierna torde i huvudsak vara beroende på tre särskilda faktorer nämligen *dels* att åtskilliga debiterade skattebelopp representera rent fiktiva värden, vilka tillkommit allenast i följd av taxeringsmyndigheternas bristande kännedom om de taxerade, *dels* att ett stort antal personer, särskilt sådana, som flytta från ort till annan, regelbundet undandraga sig att betala utskylder, *dels* ock slutligen att talrika fall existera, där den uteblivna skattebetalningen beror på bristande förmåga.

I stadsförbundets utlåtande nämnas åtskilliga exempel på sådana fall, där beskattning ägt rum av inkomster, som icke existerat. Utskottet håller för sin del före, att denna fråga ligger något vid sidan av det, som avses i motionen. Det av förbundet anförda kan visserligen tjäna som en förklaringsgrund till att vissa skattebelopp uteblivit, men den omständigheten att så skett utgör intet bevis för uppbördens eller in-drivningens mindre ändamålsenliga organisation.

I motionen har jämväl i förbigående ordats om de restantier, som

hänföra sig till de rena skatteskokarna. Utskottet får framhålla, att denna fråga har avsevärd både moralisk och ekonomisk betydelse. De summor, dessa skatter representera, torde i en del samhällen avse en ingalunda obetydlig del av hela debiteringen och skatteskokarnas antal torde vara anmärkningsvärt stort i förhållande till hela antalet skattebetalare. Till en del torde indrivningens klena resultat i dessa fall bero på, att det icke har ansetts lönande att påkosta obetydliga skattebelopp besvär och kostnader, som icke stå i rimlig relation till vad som därmed kan utvinnas i ekonomiskt hänseende. Ett sådant betraktelsesätt kan emellertid vara farligt därigenom, att detsamma och därpå fotade åtgärder äro ägnade att ingiva allmänheten den uppfattningen, att det icke skulle vara så noga med skattens erläggande, och följden härav bliver i sin tur ökat antal skatteskokare. Utskottets ståndpunkt måste därför bliva att vad som kan göras mot skatteskokarna bör göras, för så vitt det icke kan anses stå i orimlig proportion i fråga om kostnader i förhållande till det avsedda ändamålet. Vid en utredning av skatteuppbörden i hela dess vidd bör emellertid saken noggrant beaktas.

Den ojämförligt viktigaste delen av föreliggande ämne utgöres emellertid av de fall, där den uteblivna skatteinbetalningen beror på bristande förmåga. Härmed sammanhänger intimt den kanske ännu viktigare frågan, att det bör vara angeläget att ordna uppbörden så, att den blir minst betungande för de talrika kategorier, som nu visserligen fullgöra skatteinbetalningen, men därvid ha att dragas med stora uppoffringar och svårigheter.

Vid en djupgående undersökning av detta ämne kommer man in på hela taxeringsväsendets organisation och särskilt det i motionen berörda spörsmålet, att en avsevärd tid nu alltid förflyter mellan den tidpunkt, då en inkomst åtnjutes, och den, då därav härflytande skatter skola erläggas, och att i följd härav den skattskyldiges betalningsförmåga under tiden kan väsentligt förändras. Denna fråga berör emellertid mest taxeringsförfarandet och den har av utskottet icke kunnat i vidare mån beaktas än vad här nedan anföres om vikten att uppmuntra frivilliga avsättningar av arbetslöner och andra inkomster för skatteinbetalning.

För skattebetalarna är det av synnerlig vikt, att uppbördsterminerna ordnas på ett ändamålsenligt sätt. Kronoutskylderna och andra å kronodebetsedeln uppförda skatter uppbäras nu odelade vid ett och samma tillfälle. Fråga om uppdelning av denna uppbörd har såväl förut som innevarande år varit väckt inom riksdagen men ansetts stöta på

oöverkomliga praktiska svårigheter. Kommunalskattens uppdelning på tre eller två terminer torde däremot numera vara i stor utsträckning genomförd och erfarenheten därav kan anses vara, att åtgärden varit ägnad att bereda skattedragarna lättnader och därjämte minska kommunernas förluster genom restantier.

Då det icke utan stora kostnader för skatteuppbörden kan låta sig göra att fördela skatterna i så små poster, att de anpassa sig till de skattskyldiges månads- eller veckoinkomster, bör det vara av vikt för det allmänna att uppmuntra sådana anstalter, som avse att i småposter uppsamla och sedermera inbetala skattebelopp. Av sådana anstalter existera nu två slag, vilka emellertid i vissa delar äro varandra ganska lika, nämligen dels s. k. intressekontor dels anordningar av arbetsgivare, som efter frivillig överenskommelse innehålla en del av arbetarnas inkomster för att gälda skatterna.

Frågan om intressekontor har förut varit föremål för riksdagens behandling, och vid 1918 års riksdag beslöts en skrivelse, nr 479, till Kungl. Maj:t med anhållan att Kungl. Maj:t täcktes föranstalta om utredning angående möjligheten att genom statsbidrag åt organisationer, som avse att främja skatteinbetalning eller genom andra liknande åtgärder åstadkomma minskade restantier och avskrivningar av skatter. Denna framställning har emellertid icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd, så vitt utskottet kunnat inhämta, beroende därpå, att verkningarna av det år 1918 införda nya uppbördssättet på landsbygden samt införselinstitutets införande i avseende på skatter och allmänna avgifter ansetts böra avvaktas. Då det nya uppbördssättet avser landsbygden och intressekontoren huvudsakligen verka i städerna samt införseln har betydelse för dem, som kommit på restlängd, men intressekontoren avse att förebygga sådant, vill det synas utskottet som de ifrågavarande motiven icke skulle vara särdeles betydelsefulla. De inväntade verkningarna torde emellertid nu kunna överblickas, och riksdagens framställning synes nu kunna återkomma som en underordnad del av hela skatteuppbördsproblemet.

Utskottet får framhålla, att då intressekontoren avse såväl kronosom kommunalskatterna, det synes böra ankomma på staten lika väl som på kommunerna att stödja dessa anstalter. Säkerligen skulle ett mindre förvaltningsbidrag verka uppmuntrande för tillkomsten och utvecklingen av sådana anstalter, varjämte en viss kontroll över de influtna medlens placering skulle vara ägnad att förebygga, att till sådana anstalter inbetalade medel bliva föremål för förskingringar och

de skattskyldige därigenom nödgas att betala två gånger. För kommunernas upplåning kunde anstalterna bliva av betydelse, då kommunerna ofta äro nödsakade att upptaga tillfälliga lån i avvaktan på skatternas inflytande.

De sammanslutningar mellan arbetsgivare och arbetare för skattebetalning, som nu existera, äro fullt frivilliga, och utskottet anser det för utvecklingen på området vara av yttersta vikt, att så fortfarande får vara fallet. I praktiken tillgår i allmänhet så, att av arbetslönerna innehålles så mycket att detta sedermera förslår till skatten. Enligt upplysning inom utskottet förekommer emellertid även, att arbetsgivaren förskotterar kommunalskatt för arbetare, som sedermera ha att vidkännas motsvarande avdrag. I sådant fall måste emellertid kommunen förbinda sig att till arbetsgivaren återställa det, som till följd av arbetsanställningens upphörande eller av andra orsaker ej inflyter. Givetvis förtjäna de berörda anordningarna all den uppmuntran från det allmänna, som lämpligen kan komma dem till del.

I motionen har också framförts tanken, att de skattskyldiga skulle kunna anlita postsparbanken för att i småposter hopsamla medel till blivande skatter. Enligt vad utskottet inhämtat, möter icke hinder för att arbetsgivare eller löntagare verkställa insättningar med förbehåll, att medlen ej få disponeras för andra ändamål än skatter. På detta sätt få de skattskyldige förmånen att åtnjuta ränta på det insatta beloppet. För de insatta medlens överflyttning från postsparbanken till uppborndsmyndigheterna synes böra införas ett särskilt förfarande. Beträffande landsbygden synes överflyttandet underlättas därigenom, att uppbornden sker genom postverket.

Av det anförda torde framgå att åtskilliga spørsmål kunna komma under bedömande vid en förutsättningslös utredning av det slag motionärerna föreslagit. Då därjämte saken får anses vara av den stora betydelse för staten och kommunerna, att intet får lämnas oförsökt, som kan gagna densamma, har utskottet ansett sig böra tillstyrka den begärda utredningen. Utskottet vill emellertid betona, att utskottet härmed icke velat verka för införandet av några invecklade former eller inrättandet av nya befattningar för skatteuppbörden, utan att utskottet ansett huvudvikten böra läggas på indrivningsförfarandets effektivitet gent emot skattesolkare samt på att uppmuntra skattebetalarna själva till enkla och praktiska åtgärder i syfte att underlätta skattebetalningen.

Utskottet får till sist meddela, att samarbete förekommit mellan utskottet och andra kammarens femte tillfälliga utskott samt att utskot-

tens utlåtanden innehålla samma motivering och yrkande beträffande motionen i föreliggande fråga.

*Utskottets
hemställan.*

Med åberopande av det ovan anförda får utskottet hemställa,

att första kammaren måtte för sin del besluta, det riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning rörande vilka åtgärder, som lämpligen böra vidtagas för åvägabringandet av en rationell skatteuppbörd och för riksdagen snarast möjligt framlägga de förslag, vartill en sådan utredning giver anledning;

Stockholm den 21 april 1921.

På utskottets vägnar:

E. von HOFSTEN.

Närvarande: Herrar von Hofsten, Almkvist, Malmberg, Julin, Rooth, J. F. Eriksson och Bruhn.

Bilaga 1.

Riksdagens andra kammares tillfälliga utskott nr 5.

Genom skrivelse av den 22 sistlidne februari har utskottet velat bereda Svenska Stadsförbundet tillfälle att avgiva yttrande över en av herr Jansson i Edsbäcken m. fl. i andra kammaren väckt motion, nr 244, om åvägabringande av en rationell skatteuppbörd. Styrelsen, som för detta ärendes beredning tillkallat ett antal inom drätsel- och uppbördsförvaltningen sakkunniga personer, nämligen föredraganden i förbundets finansråd, borgmästaren Gunnar Fant, Nyköping, stadskamreraren P. Malm, Stockholm, stadskamreraren, v. häradshövdingen A. Cavalli, Göteborg, stadskamreraren W. Nektman, Norrköping, stadsombudsmannen Theofil Öberg, Västerås, drätselkammarens ordförande, f. landsfiskalen J. Noréus, Karlstad, byråchefen i riksräkenskapsverket A. Litzén och förbundets direktör, får härmed såsom eget yttrande överlämna de sakkunniges i ärendet avgivna utlåtande.

Stockholm den 31 mars 1921.

För Svenska Stadsförbundets styrelse:

A. Borgström,
Ordförande.

Helge Lindholm.

Till Svenska Stadsförbundets styrelse.

För förberedande behandling har till oss överlämnats en den 22 sistlidne februari dagtecknad skrivelse från andra kammarens femte tillfälliga utskott med anhållan om Svenska Stadsförbundets yttrande över herr Janssons i Edsbäcken m. fl:s motion, nr 244, om åvägabringande av en rationell skattuppbörd. Sedan tillfälle beretts oss att vid sammanträde i Stockholm den 4 innevarande månad närmare dryfta de i motionen berörda frågorna, få vi härmed avgiva följande utlåtande.

Motionen åsyftar att påkalla statsmakternas intresse för en grundlig reform av det nuvarande systemet för debitering och uppbörd av skatterna till stat och kommun. Målet för reformen angives vara att åstadkomma anordningar, genom vilka tryggas, »att påförd skatt i verkligheten blir erlagd och erlagd i största möjliga utsträckning just av den eller dem, som ursprungligen skattetaxerats därför». Huvudorsaken till de brister, som härutinnan vidlåda det svenska skatteväsendet, se motionärerna i det stora tidsavstånd, som, enligt hittills tillämpade grunder för skatternas utgörande, ligger emellan förvärvet av den inkomst, till vilken skattekravet hänför sig, och skattens erläggande. Det effektivaste sättet att råda bot på dessa olägenheter vore givetvis, om beskattningsförfarandet kunde omläggas i sådan riktning, att förfallotermierna flyttades avsevärt närmare till tiden för intjänandet av den inkomst, varpå skatten beräknas. Denna tanke finge dock från början uppgivas, då densamma svårligen kunde förenas med principen om skattens fixerande på grundvalen av det ekonomiska livets *faktiska* resultat. I stället borde reformsträvandena inriktas på ett allmännare förverkligande av den idé, som tagit sig uttryck i intressekontorsrörelsen. Vägen till en bättre sakernas ordning än den nuvarande vore alltså enligt motionärernas förmenande att, i den mån inkomst uppbures, söka åstadkomma en efter vissa grunder beräknad, allmän och obligatorisk *förskottsavsättning* för skatteändamål, en fråga som därför borde träda i förgrunden vid den utredning, om vars igångsättande genom Kungl Maj:ts försorg hemställes i motionens slutyrkande.

För att kunna ingå på ett bedömande ur stadskommunal synpunkt av de sålunda framkomna uppslagen, hava vi ansett det vara av ganska stor vikt att söka få konstaterat, i vad mån de ofta hörda klagomålen över otillfredsställande skattebetalning hava fog för sig, såvitt angår städernas kommunalutskylder. På grund av den knappa tid, som stått till förfogande, har det naturligtvis icke varit möjligt att härom åvägabringa någon tillnärmelsevis fullständig utredning. De i bifogade tablå sammanställda siffrorna, rörande uppbördsresultaten i våra 17 största städer, synes emellertid giva en tämligen god bild av förhållandena, sådana dessa gestaltat sig under de senast gångna fem åren.

Tablån visar ganska avsevärda variationer ej blott mellan de olika städerna utan även från år till annat inom samma stad. Medan man exempelvis i Hälsingborg, Jönköping, Örebro, Linköping och Borås på uppbördsstämmorna kunnat få in belopp, som under hela perioden hållit sig omkring 90 % och för Hälsingborg vid ett tillfälle, år 1918, stigit ända till 96 % av debiteringen, har mot-

svarande siffra för Karlskrona stannat vid och en gång, år 1916, understigit 80 %. Indrivningsresultaten förete liknande ojämnheter. Avkortningen eller med andra ord den definitiva skatteförlusten varierar mellan 1,36 % (Jönköping 1918) och 11,2 % (Norrköping 1916). Sistnämnda stad har att genomgående räkna med en ovanligt hög avkortningsciffr 11,2, 9,4 och 8,0 %. Detsamma är förhållandet med Lund, där en avkortning av omkring 10 % förekommit under hela perioden 1916—1918. De minsta skatteförlusterna redovisas i Jönköping, vilken stad icke behöft avkorta mer än högst 2,15 och lägst 1,36 % av debiterade belopp. En särdeles gynnsam ställning intaga även Hälsingborg, framför allt under åren efter 1916, samt Borås och Landskrona. Jämväl Stockholm, Göteborg, Örebro, Eskilstuna och Karlstad höra till den grupp av städer, för vilken under ifrågavarande period blott jämförelsevis obetydliga skatteförluster behövt noteras.

Av de olika redovisningsåren är 1918 det ojämförligt gynnsammaste. Förklaringsgrunden därtill torde icke vara svår att finna. Först då började de breda befolkningslagren mera allmänt bliva delaktiga av kristidens penningöverskott. Den på 1916 års relativt låga inkomster beräknade skatten tyngde under sådana omständigheter mindre än vanligt och blev också frivilligt erlagd i en omfattning, som sedermera blott i enstaka undantagsfall uppnåts.

Sammanfattningsvis kunna undersökningens huvudsakliga resultat angivas så, att av de kommunalutskylder, som i våra 17 största städer förfallit till betalning under åren 1916—1918, 86 % erlagts vid uppbördsstämmorna, 10,2 % uttagits genom indrivning och 3,8 % måst såsom oindrivningsbara avkortas.

Dessa siffror kunna emellertid icke utan vidare godtagas såsom mätare för befolkningens i de av undersökningen berörda städerna förmåga och villighet att erlagga påförda kommunalutskylder. Flera faktorer samverka nämligen till att uppbördsresultaten te sig ogynnsammare enligt statistiken än i verkligheten. Framst komma därvid i betraktande vissa bristfälligheter i det nuvarande taxeringsförfarandet.

I de större och största städerna är det icke gärna möjligt att giva taxeringsnämnderna sådan sammansättning, att inom desamma finnes representerad den ingående och allsidiga personalkänedom, som torde utgöra en av huvudbetingelserna för ett gott taxeringsarbete. I allt väsentligt måste nämnderna bygga på de pappersuppgifter, som finnas att tillgå. Där sådana saknas eller äro ofullständiga eller missledande, händer det alltför lätt, att avgöranden träffas, som föga svara emot de faktiska förhållandena. Huru vanligt är det exempelvis ej, att till inkomst av arbete uppföras personer, som väl kvarstå i mantalslängden men sedan årtal tillbaka vistats på okänd utrikes ort eller föra en så kringflackande tillvaro, att utsikten att kunna nå dem med debetsedel måste anses vara ytterst minimal. I de större städernas debiteringslängder figurerar till följd härav år efter år en ganska ansenlig kontingent skattskyldige, som representera rent fiktiva värden. Önskligt vore att taxeringsmyndigheterna för undvikande härav kunde lägga sig mera vinn om att i tveksamma fall genom direkta undersökningar eller på annat lämpligt sätt utröna, huruvida skäl förefinnes att upptaga en person till beskattning eller icke. Härvid skulle säkerligen värdefullt biträde ofta kunna lämnas av uppbördsmännen, vilka under arbetet med skatteindrivningen äro i tillfälle att bättre än någon annan få inblick i de omständig-

heter, som vålla, att skatten förbliver obetalad. Möjligen borde i vederbörande författning inskräpas vikten av en i praktiska former ordnad samverkan mellan taxerings- och exekutionsmyndigheterna till undvikande av de olägenheter, på vilka ovan häntytts.

Likaledes synes det förtjäna tagas under överbägande, huruvida icke de nuvarande föreskrifterna om påföljd för uraktätenhet att avgiva deklaration kunde något mildras, så att det icke i sådan utsträckning som hittills varit fallet behövde förekomma, att vid utebliven deklaration taxeringen slutgiltigt bestämmes enligt förutsättningar, som hava mycket litet med verkligheten att göra. I 21 § taxeringsförordningen stadgas, att taxerings- och prövningsnämnderna äga att, utan hinder av att deklaration uteblivit, bestämma och fastställa taxering, och enligt 18 § 1 mom. samma förordning går den skattskyldige, om han försummar deklaraionsplikten, förlustig rätten att överklaga taxering, för vilken deklaraionen skolat ligga till grund. Ur principiell synpunkt torde föga vara att erinra emot dessa föreskrifter. Men fråga är, om icke principen vid det praktiska utformandet drives längre än som överensstämmer med ändamålsenlighet och billighet.

Var och en, som haft att syssla med uppbörds- och iudrivningsärenden, har säkerligen många gånger ställts inför fall, då han varit böjd att jakande besvara denna fråga. Följande exempel torde i detta hänseende vara ganska belysande. En arbetare eller en affärsanställd har haft sysselsättning och inkomst under årets sju första månader. Han blir därefter sjuk och måste intagas på sanatorium, där han fortfarande vistas, då tiden för avgivande av deklaration är inne. Att han under sådana omständigheter glömmar bort deklaraionsplikten eller icke kommer sig för att fullgöra densamma torde vara ganska förklarligt. Taxeringsnämnden, som från arbetsgivaren mottagit uppgift, att vederbörande under sju månader haft en arbetsförtjänst av exempelvis 3,500 kronor, känner ingenting till om hans senare iråkade belägenhet utan antager, att han under de återstående fem månaderna haft annan, minst lika väl betald sysselsättning. Utgående härifrån bestämmes taxeringen med stöd av 21 § taxeringsförordningen till 6,000 kronor. Ändring häri står sedermera icke att vinna. Om den skattskyldige framdeles återfår hälsa och arbetskrafter, mötes han av skattekrav, som icke stå i något rimligt förhållande till den ekonomiska bärkraften och som, även med bästa vilja, endast undantagsvis lära kunna infrias. Restlängden har ökats med ännu en värdelös post. Exemplet kan lätt mångfaldigas. Särdeles vanligt är det sålunda, att personer, som väsentlig del av året varit inkallade till värnplikts-tjänstgöring, på grund av utebliven deklaration taxeras så, som om de hela året hade haft förvärsarbete.

Det är naturligtvis icke lätt att säga, huru stor roll dylika mer eller mindre godtyckliga taxeringar spela för restantiebildningen. Att de betyda ganska mycket torde dock vara säkert, något som även bestyrkes av en från Göteborg lämnad uppgift, enligt vilken genomsnittligen 30 % av restförda skatter hänföra sig till taxeringar, åsatta utan ledning av deklaraioner.

Såsom redan framhållits, borde det därför undersökas, om icke sådan jämkning kunde vidtagas i taxeringsförordningens ifrågavarande bestämmelser, att missförhållanden av det slag, varpå exempel nyss anförts, ej vidare behövde förekomma. Att generellt medgiva klagorätt för dem, som försummat deklara-

tionsskyldigheten, låter sig säkerligen icke göra, då deklarationssystemet härigenom skulle undandragas sitt ur effektivitetens synpunkt måhända mest verksamma stöd. Däremot torde andra möjligheter erbjuda sig. Sålunda förefaller det, som om ganska mycket skulle kunna vinnas genom den relativt enkla åtgärden att stadga skyldighet för taxeringsnämnd att skriftligen anmana envar enligt nämndens mening deklarationspliktig, som ej låtit sig avhöra med deklaration, att inom viss, kort tid fullgöra skyldigheten härutinnan, vid äventyr att taxeringen eljest bestämmes såsom nämnden finner för gott. Måhända kunde ock utan större olägenhet klagorätt medgivnas i särskilda fall, när det visas, att den skattskyldige haft försvarliga skäl för uraklåtenheten att deklarera. Det skall icke bestridas, att stora svårigheter måste övervinnas, innan en god lösning av hithörande frågor kan vinnas. Saken är likväl av den vikt, att ett allvarligt försök att komma till rätta med svårigheterna efter vårt förmenande förtjänar göras.

Om hänsyn tages till de faktorer, som enligt vad ovan visats äro ägnade att på ett fiktivt sätt öka de bokförda restantiebeloppen, torde såsom allmänt omdöme om uppbörds- och indrivningsresultaten i de städer, från vilka siffror varit tillgängliga, kunna sägas, att dessa knappast giva anledning till särskilda bekymmer utan måste betraktas såsom i stort sett tillfredsställande. Detta gäller framför allt i fråga om det slutliga resultatet, sådant detsamma kommer till uttryck i de redovisade avkortningssiffrorna. Att av de kommunalutskylder, som i våra 17 största städer förfallit till betalning under åren 1916—1918 genomsnittligen icke mera än 3,8 % behövt avföras—såsom uttagbara synes vittna ganska gott om det nuvarande uppbörds- och indrivningssystemets effektivitet, varvid naturligtvis icke bör förbises det kraftiga handtag, som den under hela perioden rådande ekonomiska högkonjunkturen lämnat vid skatternas betalande och utkrävande.

Över huvud taget torde det icke kunna begäras av något beskattningssystem, att det skall fungera med sådan precision, att allt, som uppdebiteras, restlöst inflyter i den beskattande organisationens kassa. Såsom alltid, när det gäller komplicerade ekonomiska förhållanden, måste man även här räkna med en viss riskmarginal, vilken givetvis kan vara större eller mindre alltefter skatteväsendets lägre eller högre sakliga och tekniska ståndpunkt, det ekonomiska livets nedåt- eller uppåtgående tendens o. s. v., men dock icke helt kan avvaras. Mycket synes oss tala för, att den avkortningsprocent, som städerna i allmänhet kunnat hålla, under de senaste åren, ganska nära sammanfaller med den för vårt skatteväsen — oberoende av sättet för själva betalningens ordnande — ofrånkomliga riskmarginalen. Om en skillnad finnes, torde den i varje fall vara föga avsevärd. De åtgärder, som man vill vidtaga för dess utplånande, få följaktligen, för att *finansiellt* sett äga berättigande, icke medföra några mera betydande kostnader. Ur denna synpunkt måste man ställa sig ganska tveksam till de i motionen framförda uppslagen, vilka efter allt att döma svårigen torde kunna realiseras utan en omfattande organisatorisk apparat med åtföljande dryga utgifter för det allmänna eller för särskilda grupper bland de skattskyldige.

Emellertid kan det icke förbises, att saken även har en annan sida än den stats- och kommunalfinansiella. De jämförelsevis goda ekonomiska resultaten av den ordinarie skatteuppbörden i städerna beror i mycket väsentlig grad därpå,

att de stora skattebetalarna vanligtvis fullgöra sina förpliktelser i rätt tid. Debetsedlarna på mindre belopp gäldas däremot icke tillnärmelsevis lika ordentligt. Belysande härför är, att medan exempelvis i *Stockholm* på uppboordsstämmorna inflöto år 1916 82 %, år 1917 85 %, år 1918 87 %, år 1919 84 % och år 1920 79 % av de debiterade beloppen, så motsvarade dessa inbetalningar blott respektive 50, 53, 56, 53 och 55 % av hela antalet debetsedelsnummer. Nära nog halva antalet skattskyldige kommo sålunda på restlängd. Ännu sämre äro de från *Göteborg* tillgängliga siffrorna. I nämnda stad inflöto vid uppboordsstämmorna 1919 och 1920 85 och 81 % av debiterade belopp, men, ser man på antalet ordentligt inbetalade debetsedlar, så utgjorde detta endast 45 och 44 % av alla, som utskrivits.

Även om de restförda beloppen hålla sig inom måttliga och för städernas ekonomi överkomliga gränser, ligger det naturligtvis något högeligen otillfredsställande däri, att, på sätt nyss anförda siffror giva vid handen, så stora läger av skattskyldige låta komma sig försumlighet vid skattens inbetalande till last. Det är också detta missförhållande, på vilket motionärerna främst tagit sikte. Kan ändring härutinnan åstadkommas medels anordningar, som med hänsyn till det arbete och de kostnader, de måste förorsaka, stå i skäligt förhållande till den ekonomiska och moraliska vinsten, hava städerna uppenbarligen all anledning att hälsa detta med tillfredsställelse.

Motionärerna hava otvivelaktigt bedömt situationen rätt, då de såsom det viktigaste målet för dessa reformsträvanden angiva ett undanrödjande eller åtminstone neutraliserande i möjligaste mån av de svårigheter, som äro förknippade med det nuvarande stora tidsavståndet mellan inkomstförvärvet och förfalloterminerna för den på samma inkomst belöpande skatten. Under perioder av uppåtgående konjunkturer och stark inflation — det nu tilländalupna kris-skedets särskilda kännetecken — märkas naturligtvis dessa svårigheter mindre, ja, respiten med skattens erläggande kan rent av ur de skattskyldiges synpunkt framstå som en fördel, varom de förut skildrade erfarenheterna från 1918 års uppboord bära vittne. Men, när högkonjunkturen förbytes i depression, blir förhållandet ett annat. Och svårigheterna komma då icke blott att sätta spår i uppboordsböckernas restantiekolumner utan göra sig kännbara för skattebetalarna i gemen, som ställas inför väldiga skattekrav vid den för deras infriande måhända minst läsliga tidpunkten. Att i ett sådant läge kommunernas ekonomi kan komma att utsättas för allvarliga påfrestningar är uppenbart. Tyvärr torde det också vara uppenbart, att de reformer, som möjligen på lagstiftningsväg kunna genomföras i syfte att underlätta skatteinbetalningen, näppeligen hinna sättas i verket så snart, att någon lindring i de stundande svåra övergångsårens särskilda bekymmer därigenom vinnes.

För att överhuvudtaget på ett effektivt sätt komma till rätta med de i motionen påtalade olägenheterna fordras enligt vårt förmenande en omläggning av hela beskattningstekniken i den riktningen, att tidsskillnaden mellan inkomstförvärvet och skattebetalningen *väsentligt* förkortas. I likhet med motionärerna inse vi tillfullo, hur vansklig en dylik omläggning måste vara, och det är oss icke möjligt att giva anvisning på någon framkomlig väg för denna frågas lösande. Men svårigheterna torde knappast bliva mindre, då det gäller att

genomföra en sådan allmän förskottsavsättning för skatteändamål, som av motionärerna framhållits såsom eftersträfvansvärd.

I och för sig är denna tanke även enligt vår mening högeligen behjärtansvärd. Den har ock ganska tidigt beaktats på kommunalt håll, så till vida som åtskilliga stadsförvaltningar sökt framkalla och stödja en på frivillighetens grund byggd intressekontorsörelse med främsta syfte att genom kontinuerliga, smärre avsättningar å utfallande arbetsförtjänster trygga, att skauterna till stat och kommun komma att verka så litet tryckande som möjligt för den enskilde och inpassas i hans hushållning på ett förståndigt och lämpligt sätt. Av kommunen inrättade intressekontor finnas sålunda i *Örebro* (öppet för alla skattskyldige) och *Karlshamn* (för stadens egna befattningshavare). Vidare hava dylika kontor med kommunalt understöd upprättats av enskilda sammanslutningar i *Karlsstad*, *Umeå* och *Trollhättan*. I *Göteborg* föreligger sedan någon tid tillbaka ett av en särskild sakkunnigeberedning utarbetat betänkande med förslag om upprättande av en stadens intressekontorssparbank enligt en originell och måhända förebildlig organisationsplan. Även i *Stockholm*, *Karlskrona*, *Jönköping*, *Sundsvall* och *Varberg* står frågan om grundande av kommunala intressekontor på dagordningen.

Gemensamt för dessa institutioner, de redan befintliga såväl som de planerade, är, att de vädja till den enskildes egen ambition, hans önskan att grundlägga och vidmakthålla en ordnad och trygg ekonomi. Därmed löser sig det organisatoriska huvudproblemet av sig självt. Några svårigheter för kontorets och klienteletets samverkan finnas icke, då förbindelselänken bildas av ett personligt känt, otvunget intresse.

Helt annorlunda måste det ställa sig, om förskottsavsättningarna skola göras till en tvångssak. Oavsett de redan av motionärerna påpekade svårigheterna att på rationella grunder bestämma, vilka grupper, som böra vara underkastade avsättningstvånget, huruvida ett ensartat avsättningsförfarande bör tillämpas för stats- och kommunalutskylder m. m. dyl., synes kärnpunkten i organisationsfrågan, nämligen sättet för ernående av nödig samverkan med de skattskyldige själva, vad beträffar de stora städerna, rymma praktiskt synnerligen svårösliga problem. Enbart identifieringen och registreringen av de personer, för vilka avsättningstvånget skulle gälla, torde i en större stad med dess rörliga befolkning kräva en apparat, till vars finansiering de medel, som erhöles, om skattebetalningsresultatet förbättrades med någon eller några procent, sannolikt icke skulle förslå.

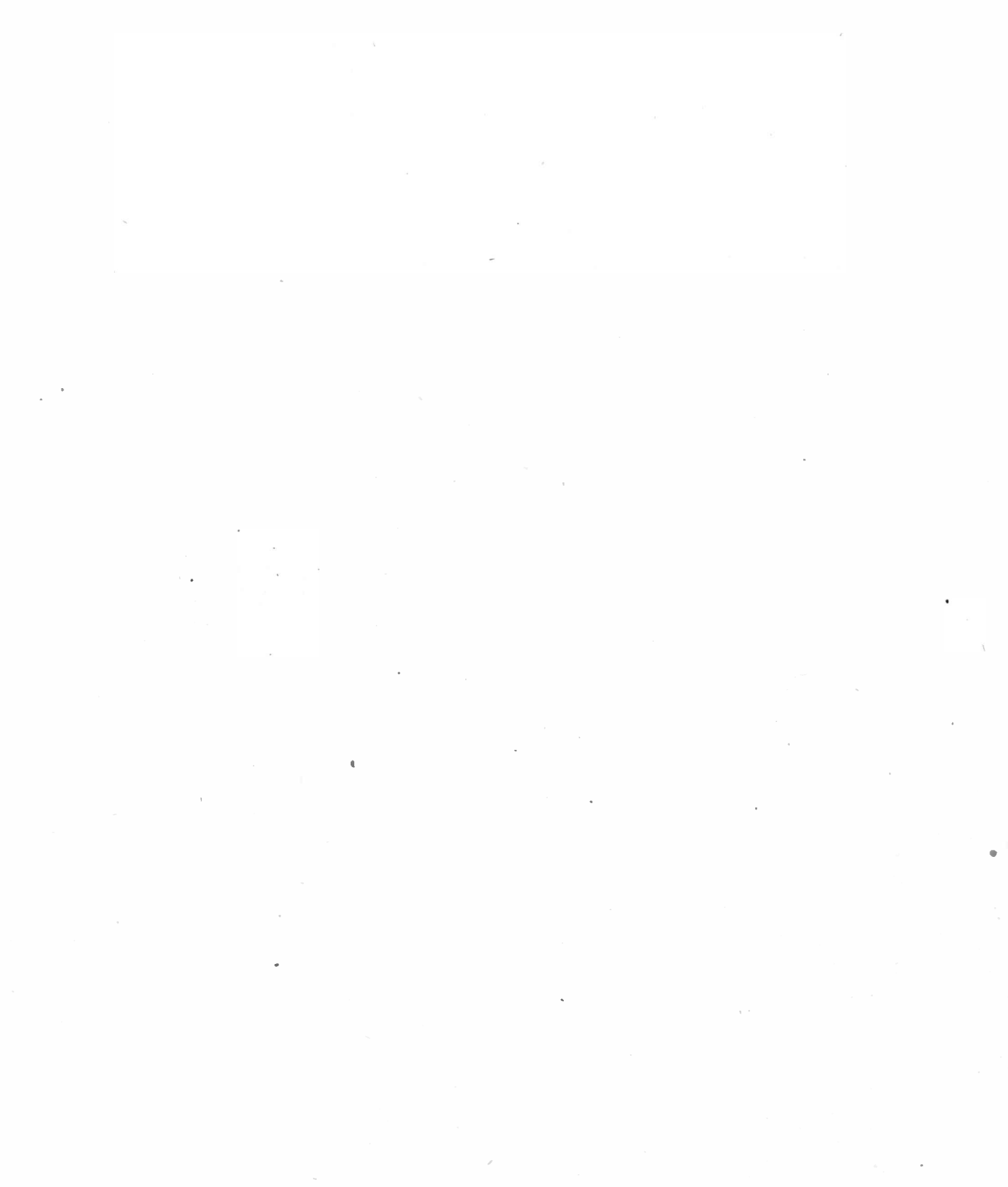
Därtill kommer, att, hur saken än lägges, helt visst ett avsevärt antal av de egentliga skattesolkarna, vilkas huvudgrupp ju bildas av den kategori av folk, som icke trivs med stadigvarande, ordnat arbete, skulle finna utvägar att draga sig undan även de nya förpliktelserna. Dessa förpliktelser äro till sin natur sådana, att de lättare kunna göras gällande, i den mån de skattskyldige leva och arbeta under regelmässiga, ordnade förhållanden. Men där dessa förut-sättningar finnas för handen, där torde ock den frivilliga intressekontorsrörelsen hava utsikter att vinna insteg och komma till sin rätt. Vad som från statens och kommunernas sida kan åtgöras för att främja en utveckling i denna riktning är uppenbarligen av godo. Att genom förevarande motion uppmärksamheten fästs på hithörande viktiga frågor kan blott vara till gagn.

Ehuru vi sålunda befara, att den i och för sig tilltalande tanken på en tvångsvis ordnad förskottsavsättning för skatteändamål svårligen låter sig praktiskt förverkligas, anse vi oss böra tillstyrka, att den i motionen begärda utredningen om åvägabringande av rationell skatteuppbörd kommer till stånd, varvid emellertid efter vårt förmenande huvudvikten bör läggas *dels* på avhjälpande av de förut omförmälda bristfälligheterna i avseende å taxeringsförfarandet, *dels ock* på en undersökning av möjligheterna för den frivilliga intressekontorsverksamhetens utveckling med särskild hänsyn till denna verksamhets betydelse för statens skatteuppbörd.

Stockholm den 23 mars 1921.

	<i>Gunnar Fant.</i>	
<i>A. Cavalli.</i>	<i>Helge Lindholm.</i>	<i>A. Litzén.</i>
<i>P. Malm.</i>	<i>W. Nektman.</i>	<i>J. Noréus.</i>
	<i>Theofil Öberg.</i>	

Resultaten av kommunalskatteuppbörden

Städer	Uppdebiterat belopp i tusental kronor				
	1916	1917	1918	1919	1920
Stockholm	26,467	33,454	50,083	63,107	97,164
Göteborg	8,559	13,979	23,039	35,564	35,989
Malmö	5,123	6,883	9,586	15,808	16,317
Norrköping	2,327	3,134	4,844	6,976	8,764
Hälsingborg	1,848	3,188	6,338	6,424	7,761
Gävle	1,642	2,220	3,451	5,007	5,495
Örebro	1,548	2,164	2,456	3,511	4,948
Eskilstuna	1,005	1,280	1,773	2,958	3,807
Västerås	987	1,341	2,574	3,160	4,004
Jönköping	965	1,260	1,749	2,715	2,838
Uppsala	908	1,055	1,452	2,362	2,734
Karlskrona	1,004	1,091	1,372	2,294	2,780
Linköping	892	1,132	1,402	2,396	3,238
Borås	907	1,087	1,775	2,953	2,929
Lund	976	1,049	1,402	1,990	2,630
Landskrona	593	807	1,405	2,062	2,529
Karlstad	831	1,100	1,601	2,260	2,880

i de största städerna under åren 1916—1920.

På uppbördsstämmorna inbetalda belopp									
i tusental kronor					i % av debiteringen				
1916	1917	1918	1919	1920	1916	1917	1918	1919	1920
21,667	28,300	43,513	52,824	77,136	81,86	84,59	86,88	83,70	79,38
6,743	11,917	20,529	30,285	29,331	78,78	85,24	89,10	85,16	81,50
3,895	5,525	8,144	13,541	13,632	76,02	80,26	84,96	85,65	83,55
1,869	2,645	4,177	6,121	7,532	80,30	84,40	86,20	87,70	85,90
1,659	2,953	6,057	5,893	6,997	89,79	92,64	95,56	91,73	90,16
1,439	1,963	3,106	4,256	4,497	87,64	88,44	90,01	84,99	81,84
1,371	2,010	2,288	3,263	4,502	88,50	92,90	93,20	92,90	90,90
863	1,113	1,554	2,545	3,130	85,88	86,94	87,63	86,04	82,23
832	1,128	2,304	2,645	3,203	84,34	84,09	89,51	83,72	79,99
848	1,135	1,606	2,462	2,492	87,85	90,06	91,78	90,68	87,81
780	927	1,296	2,089	2,369	85,94	87,87	89,23	88,43	86,67
772	879	1,119	2,030	2,287	76,95	80,56	81,54	83,74	82,26
806	1,006	1,274	2,194	2,862	90,40	88,90	90,60	91,60	88,40
815	1,000	1,654	2,767	2,695	89,83	91,95	93,20	93,70	92,00
841	897	1,212	1,707	2,217	86,17	85,53	86,46	85,82	84,31
501	704	1,279	1,822	2,110	84,50	87,20	91,00	88,30	83,40
712	973	1,447	2,025	2,464	85,74	88,44	90,41	89,54	85,56

Genomsnittlig uppbördsprocent för samtliga redovisade städer under perioden 1916—1920, 84,5 %
 , , , , , , , , , , 1916—1918, 86,0 %

Resultaten av kommunalskatteuppbörden

Städer	Efter uppbördsstämorna erlagda belopp									
	i tusental kronor					i % av debiteringen				
	1916	1917	1918	1919	1920	1916	1917	1918	1919	1920
Stockholm.....	3,677	3,881	5,275	indrivningen ännu ej avslutad ¹		13,89	11,60	10,58	indrivningen ännu ej avslut. ¹	
Göteborg	1,457	1,634	1,858	3,527	3,493	17,03	11,69	8,06	9,92	9,71
Malmö	868	986	1,139	1,480	1,105	16,95	14,31	11,88	9,37	6,77
Norrköping	198	194	279	331	158	8,50	6,20	5,80	4,80	1,80
Hälsingborg	81	132	146	279	364	4,39	4,13	2,31	4,34	4,70
Gävle	88	167	184	417	218	5,35	7,53	5,29	8,34	3,97
Örebro	88	70	68	90	125	5,60	3,20	2,70	2,50	2,50
Eskilstuna.....	99	134	163	262	481	9,85	10,48	9,17	8,84	12,65
Västerås	113	105	159	285	382	11,40	7,84	6,19	9,01	9,54
Jönköping.....	97	100	120	198	215	10,00	7,94	6,86	7,31	7,57
Uppsala	90	100	123	208	213	9,87	9,47	8,50	8,82	7,79
Karlskrona	174	154	201	219	197	17,34	14,14	14,67	—	—
Linköping.....	51	70	71	149	217	5,70	6,20	5,05	6,20	6,70
Borås.....	67	64	79	142	171	7,33	5,93	4,48	4,82	5,82
Lund	45	47	56	133	197	4,62	4,47	4,00	6,67	7,49
Landskrona	73	88	105	165	114	12,40	10,90	7,40	7,90	4,50
Karlstad	77	90	112	184	236	9,27	8,17	6,97	8,13	8,20

Genomsnittlig indrivningsprocent för samtliga redovisade städer under perioden 1916—1918, 10,3 %.

¹I flertalet städer föreliggande indrivningsresultaten för åren 1919 och 1920 ännu icke i tillnär-
1921, äro föga betydande.

i de största städerna under åren 1916—1920.

Utestående (eller avkortade) belopp									
i tusental kronor					i % av debiteringen				
1916	1917	1918	1919	1920	1916	1917	1918	1919	1920
1,123	1,273	1,294	indrivningen ännu ej avslutad ¹		4,25	3,81	2,59	indrivningen ännu ej avslutad ¹	
359	428	653	1,781	3,265	4,19	3,07	2,84	4,92	8,70
345	349	250	50	19	47,03	4,43	3,16	4,98	9,68
260	296	389	524	1,074	11,20	9,40	8,00	7,50	12,30
98	88	118	164	186	5,82	3,23	2,13	3,93	5,14
115	90	162	334	780	7,01	4,03	4,70	6,67	14,19
82	66	59	54	111	5,90	3,90	4,10	4,60	6,60
43	33	57	151	195	4,27	2,58	3,20	5,12	5,12
42	108	111	229	419	4,26	8,07	4,30	7,27	10,47
21	25	24	24	40	2,15	2,00	1,36	2,01	4,62
36	27	30	52	64	4,19	2,66	2,27	2,75	5,54
54	53	49	Ej slutredovisade		5,71	5,30	3,79	Beräknas 5 %	
35	55	58	52	159	3,90	4,90	4,35	2,20	4,90
26	23	41	44	64	2,84	2,12	2,32	1,48	2,18
90	105	134	149	216	9,21	10,00	9,54	7,51	8,20
18	16	19	—	—	3,10	1,90	1,60	3,80	12,10
41	37	42	52	180	4,99	3,39	2,62	2,33	6,24

Genomsnittlig avkortningsprocent för samtliga redovisade städer under perioden 1916—1918, 3,8 %.
melsevis slutgiltigt skick, varför här meddelade siffror, vilka angiva ställningen i mars månad

*Bilaga 2.***Till riksdagens andra kammares femte tillfälliga utskott.**

Svenska landskommunernas förbund har från utskottet för yttrande fått mottaga en av herr Jansson, Edsbäcken, m. fl. i andra kammaren väckt motion, i vilken begäres utredning rörande vilka åtgärder, som lämpligen böra vidtagas för åvägabringande av en rationell skatteuppbörd. I anledning av denna remiss får förbundets styrelse anföra följande.

Den sak, motionärerna fört på tal, är av mycket stor betydelse för såväl staten som kommunerna. Skatterestantierna, som äro orsakade av en del skattedragares bristande vilja att erlægga skatt eller av oförmåga att betala, som inträtt efter inkomstens intjänande men före skatteuppbörden, belöpa sig på så stora summor och är ur skatte- och budgetsynpunkt en så allvarlig sak, att allt, som kan tänkas bidra till förekommande eller åtminstone förminskande av skatterestantier, bör göras. De strävanden, att få en rättvis och i förhållande till bärkraften lämpligen avvägd beskattning, som varit genomgående för de senare årens lagstiftning, komma i många fall icke helt till sin rätt genom de många skattesolkare, vilka undandra sig skattens erläggande.

Oss veterligt föreligger icke någon statistik, som visar vilka summor som årligen få avskrivas såsom icke indrivningsbara. I industrikommuner med en mer lös befolkning räknas det med avskrivningar av ända upp till 20 procent av kommunernas hela debitering. Såsom exempel på, att restantierna i vissa kommuner uppgå till avsevärda belopp, tillåta vi oss återge nedanstående tabell, vars siffror äro hämtade ur de till kungl. statistiska centralbyrån avgivna primäruppgifterna till den kommunala finansstatistiken, och som omfattar några i Stockholms län belägna kommuner, såväl industri- som rena jordbruks- och fiskarkommuner.

År 1919.

K o m m u n	Debiterad sats	Utdebiterat belopp	Avkortningar	De senaste årens utestående restantier vid 1919 års slut
Spånga	7: 20	384,448: 13	33,027: 27	245,840: 86
Sollentuna.....	5: 90	225,181: 26	3,051: 11	51,454: 89
Täby	6: 20	113,899: 05	—: —	19,104: 44
Danderyd	4: 20	84,380: 03	—: —	20,005: 58
Solna	9: 00	1,227,300: 75	61,759: 02	915,532: 80
Värmdö.....	6: 00	121,966: 75	3,253: 12	16,873: 50
Gustavsberg	4: 26	87,915: 88	—: —	3,100: 14
Botkyrka	6: 00	213,708: 00	3,111: 39	21,318: 46
Nacka	4: 60	505,566: 02	16,488: 18	40,866: 00
Ununge.....	8: 00	98,322: 04	583: 39	3,909: 78
Adelsö	16: 00	31,165: 16	626: 64	1,067: 55
Möja	7: 90	12,946: 50	13: 83	763: 53
Muskö	4: 20	9,337: 81	—: —	325: 36

Styrelsen delar motionärernas mening, att de stora restantierna till stor del bero på den omständigheten, att så lång tid förflyter mellan den tid, då den beskattade inkomsten intjänats, och det tillfälle, då skatten sedermera skall erläggas. Skulle det kunna ordnas så, som i motionen ifrågasättes, att avsättning till skatten kunde ske i den mån, som den beskattningsbara förtjänsten uppbäres, skulle förvisso därmed bättre förhållanden ernås. Skilda omständigheter bidra till det dåliga uppbördsresultatet. En del skattebetalare flytta under tiden mellan inkomstens intjänande och uppbördsstämman hållande till okänd ort, en del bliva på grund av sjukdom, dödsfall eller andra omständigheter urståndsatta att betala, bolag och firmor upplösas eller gå i konkurs och, om också skatter utgå med förmånsrätt vid konkurser, göra samhällena på grund av dessa orsaker likväl avsevärda förluster årligen.

På en del orter finnas, såsom motionärerna framhålla, så kallade intressekontor, som avse att underlätta skattebetalning för personer i mindre goda ekonomiska omständigheter. Dessa intressekontor underlätta förvisso mångens förmåga att betala skatt men arbeta i regel endast för dem, som frivilligt ansluta sig till desamma och kunna således ej bidra till skattens gäldande från dem, som avsiktligt vilja undandra sig skattebetalningen. Intressekontoren uppbära icke heller medel till de skatter, som skola utgå å den intjänade inkomsten. De mottaga i allmänhet inbetalning till en omedelbart förestående skatteuppbörd eller till under året debiterade utskylder. Det skulle emellertid kunna tänkas, att dessa intressekontors verksamhet i detta avseende utvecklades och att arbetsgivarne skulle få skyldighet att hålla sådana och att innehålla en viss procent av arbetarnas avlöning för att sedermera användas till skatternas gäldande.

Ett sådant förfaringssätt skulle emellertid knappast kunna begränsas enbart till arbetare. En obligatorisk skyldighet även för vissa andra skatteskyldige att av löpande inkomster avsätta en viss procent till skatter, torde under sådana förhållanden bliva nödvändig. I regel torde bolag och sammanslutningar redan nu begagna metoden att av årets vinst avsätta beräknat belopp till skatter.

Med ett uppbördssystem, lagt efter dessa grunder, skulle givetvis skatte-
restantierna kunna högst avsevärt nedbringas. Även för den enskilde skulle det vara till gagn, att skatten finge erläggas successivt, då avsättning till skatt omedelbart efter inkomstens intjänande ej behöver kännas så betungande som skattebetalingen med nuvarande uppbördssystem. Det behöver under sådana omständigheter ej heller förekomma, att skatt för större inkomster skall utgöras, då lägre förtjänster inträtt. Med ett sådant system skulle också följa en bättre kontroll över inkomsttagarnas beskattningsort. Som förhållandet nu är, har visserligen arbetsgivaren skyldighet att uppgiva hos honom anställda personers förtjänster, men det finns ingen kontroll på, att den av arbetaren uppgivna mantalskrivningsorten är den riktiga. Tillfälligt anställda personer kunna därför högst sällan taxeras till sin verkliga inkomst. Ej heller är det utom i rena undantagsfall möjligt att med tillämpning av lag om införsel å lön indriva utskylder av tillfälligt anställda arbetare.

Ett uppbördsväsende, som bygger på att medel till skatten skall inbetalas eller avsättas i förskott, förefaller emellertid styrelsen vara i flera avseenden förenat med så stora svårigheter, att styrelsen icke nu vågar uttala någon bestämd uppfattning om möjligheterna att genomföra ett sådant system. Gällde det en *bestämd* skattesats, som till exempel inkomstskatten till staten, som varje år är relativt lika, skulle saken vara mindre svår att genomföra. Men då fråga blir om utskylderna till kommunerna, med deras växlande debiteringar, bliva förhållandena annorlunda. Vad skall egentligen vara normgivande för förskottsavsättning till kommunalutskylder? I kommuner, med mera jämna skatteobjekt och i övrigt stabila förhållanden, kan debiteringen visserligen hållas ganska konstant. Men i andra kommuner, där bevillningskronornas antal och de kommunala behoven växla väsentligt under olika år, kan på förhand icke avgöras, huru stor uttaxering kan bliva erforderlig. Några års medeltal å debiteringen skulle visserligen kunna läggas till grund för förskottsavsättningen eller ock mer avrundade grundbelopp, som sedermera finge på lämpligt sätt utjämnas. En utredning torde emellertid kunna närmare bringa klarhet i detta svårlösta spörsmål, vars resultat kan vara avgörande för frågan.

Då behovet av ett förbättrat uppbördsväsen sålunda får i mycket stor utsträckning anses vara för handen, vill styrelsen i princip förorda en utredning.

Stockholm den 31 mars 1921.

Svenska Landskommunernas Förbunds Styrelse.

Sv. Bengtsson,

riksdagsman.

Styrelsens vice ordförande.

J. A. Zander.

*Bilaga 3.***Till riksdagens första kammarens andra tillfälliga utskott.**

Till svar å eder skrivelse den 12 dennes i anledning av en av herr C. G. Ekman m. fl. inom riksdagens första kammare väckt motion om åvägbringande av en rationell skatteuppbörd hava postsparbankssakkunniga äran meddela, att det visserligen varit på tal bland de sakkunniga att till behandling upptaga frågan om möjligheten och lämpligheten av att låta postsparbanken även tjäna såsom organ för intressekontor i riket eller inom banken ordna ett dylikt kontor, dit intressenterna — framför allt befattningshavare i statens eller enskild tjänst — månatligen finge göra inbetalningar genom avdrag å avlöningarna och varifrån postsparbanken hade att för intressenternas räkning verkställa vissa regelbundet återkommande utbetalningar, såsom skatter, hyror, försäkringspremier o. s. v. Denna fråga är emellertid helt visst så invecklad och kräver säkerligen en så grundlig och långvarig utredning, att det är mycket ovisst, huruvida de sakkunniga kunna upptaga densamma till behandling. Denna fråga förefaller eljest hava ett visst samband med det i förenämnda motion framställda syftet, som likväl går vida längre än de sakkunniga tänkt sig. Det av motionärerna väckta spörsmålet synes emellertid även postsparbankssakkunniga vara av sådan betydelse för det allmänna, att detsamma är värt att utredas.

Huruvida postsparbanken, i förekommande fall, med fördel skulle kunna anlitas såsom uppbördsverk, därom tilltro sig icke de sakkunniga att i sakens nuvarande läge göra något bestämt uttalande. Mycket beror nämligen på, huru uppbördsväsendet komme att ordnas.

Postsparbankssakkunniga föreställa sig att, om en utredning i den av motionärerna angivna riktningen kommer till stånd, denna även skall komma att omfatta en undersökning rörande postsparbankens lämplighet för antydda ändamål och att sålunda jämväl någon med postsparbanksförhållandena förtrogen person skall tillkallas att under längre eller kortare tid deltaga i utredningen.

Stockholm den 24 februari 1921.

På postsparbankssakkunnigas vägnar,

Julius Juhlin.

Joh. Döss.